

Република Србија
ВИСОКА ТЕХНИЧКА ШКОЛА
НИШ
Број: 02- 138/1
26. 02. 2018. године

На основу члана 65. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ број 88/2017) и члана 25., став 1., тачка 20. Статута Високе техничке ВТШ Ниш струковних студија (31.3.2008, 27.2.2009., 30.9.2009., 20.1.2012., 30.12.2013. 01.12.2014. и 29.12.2014. године), Наставно-стручно веће Високе техничке ВТШ Ниш струковних студија у Нишу, на седници одржаној 26. 02. 2018. године, донело је

**ПРАВИЛНИК О СТРУЧНОЈ
ПРАКСИ НА МАСТЕР
СТРУКОВНИМ СТУДИЈАМА И
ПРИМЕЊЕНО ИСТРАЖИВАЧКОМ
РАДУ**

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим Правилником уређује се начин и поступак спровођења практичне наставе која се организује на акредитованим студијским програмима мастер струковних студија у Високој техничкој школи струковних студија (Даље: ВТШ Ниш)

Члан 2.

Практична настава на мастер струковним студијама се изводи у четири наставна предмета:

1. Стручна пракса 1,
2. Стручна пракса 2,
3. Примењени истраживачки рад,
4. Завршни мастер рад.

Учесници у реализацији стручне праксе (Стручне праксе 1 и Стручне праксе 2)

Члан 3.

Учесници у реализацији стручне праксе (Стручне праксе 1 и Стручне праксе 2) јесу: студент, предузеће, лабораторије ВТШ Ниш, координатор стручне праксе и коментор.

Члан 4.

Студент – јесте студент прве године мастер струковних студија и студент друге године мастер струковних студија који је положио Стручну праксу 1.

Члан 5.

Предузеће – (компаније, организације, друштва, институције, мала, средња и велика предузећа, радње, удружења у јавном, државном, приватном и мешовитом власништву) које са ВТШ Ниш има уговор о припреми, организацији и реализацији студентских пракси студената мастер струковних студија.

Лабораторија ВТШ Ниш када се пракса изводи у сврху реализације прецизно дефинисане теме праксе, на реализацији конкретног задатка који је дефинисан од стране предузећа са којима ВТШ Ниш има уговор о припреми, организацији и реализацији студентских пракси студената мастер струковних студија.

Члан 6.

Координатор стручне праксе је наставник ВТШ Ниш који у сарадњи са одговарајућим департаманом и коментором праксе врши све припремне, организационе и контролне активности неопходне за успешну реализацију студентске праксе. Координатор стручне праксе врши коначно оцењивање остварених резултата праксе.

Координатора стручне праксе бира Веће студијског програма из реда својих наставника на период од једне школске године.

Задатак координатора стручне праксе је да:

- Унапређује и развија наставно стручну базу студијског програма;
- Припрема уговоре између ВТШ Ниш и предузећа о обављању стручне праксе за студенте;
- Обезбеђује реализацију стручне праксе за студенте на основу договора са предметним наставницима;
- Упућује студента у предузеће у коме се реализује стручна пракса и одржава комуникацију са предузећем и коментором;
- Дефинише радне задатке и обавезе у циљу упознавања студента са организацијом предузећа или установе, радним процесима, технологијама, поступцима, контроле квалитета производа и услуга;
- Води евиденцију о студентима са студијског програма који реализују стручну праксу;
- Прати реализацију и степен испуњења циљева и исхода стручне праксе, кроз поједине извештаје коментара, студента а у складу са садржајем дефинисаним заједно са предметним наставником;
- Оцењује дневник стручне праксе и предаје записник студентској служби
- Подноси већу студијског програма извештај о реализованој стручној пракси на годишњем нивоу;
- Прати техничке и технолошке промене у предузећу и о томе обавештава веће студијског програма;
- Води књигу евиденције стручне праксе.

Члан 7.

Коментор из предузећа је лице запослено у предузећу где се стручна пракса реализује, који има најмање први степен високог образовања и три године радног искуства у струци. Задатак коментора је да студенту помогне око реализације садржаја праксе, да га прихвати у предузећу и да га према програму води кроз њу. Коментор одржава контакт са координатором стручне праксе.

Институције у којима се обавља стручна пракса

Члан 8.

Пракса (Стручна пракса 1 и Стручна пракса 2.) се може обављати у предузећу (компаније, организације, друштва, институције, мала, средња и велика предузећа, радње, удружења у јавном, државном, приватном и мешовитом власништву) по избору ВТШ Ниш, у предузећу по избору студента или у Школи.

Члан 9.

Пракса се изводи у предузећима која имају делатност везану за садржај бар једног стручног или стручно-апликативног предмета датог студијског програма. Пракса се може изводити и у лабораторијама ВТШ Ниш уз сагласност Координатора стручне праксе.

Члан 10.

Радно време студента на пракси је усаглашено са радним временом предузећа у коме студент обавља праксу и њега одређује додељени Коментор из предузећа.

Члан 11.

За време трајања праксе студент има право да користи одсуство са праксе за испитни рок, који је дефинисан календаром ВТШ Ниш.

Члан 12.

У случају оправданог одсуства са праксе, студенту се може продужити трајање праксе. Максимално трајање оваквог одсуства тј. продужења је радних дана. У том случају студент предаје дневник стручне праксе и пријављује испит у наредном испитном року.

Обављање стручне праксе

Члан 13.

Приликом овере првог, односно трећег семестра студент подноси захтев за обављање стручне праксе у који наводи област из које жели да обави стручну праксу и предлог предузећа где жели да обави стручну праксу ако га има. Уз захтев подноси и пријаву за полагање стручне праксе.

Члан 14.

Одређивање предузећа за обављање стручне праксе може се извршити на три начина.

- Студент може сам изабрати предузеће, уз сагласност Координатора стручне праксе.
- Наставници на датом студијском програму могу да изаберу предузећа и одреде студенте који ће у њима обављати стручну праксу, уз сагласност Координатора стручне праксе.
- Студент може обавити праксу и у ВТШ Ниш, према детаљно припремљеном плану предметног наставника, а уз сагласност Координатора стручне праксе.

Члан 15.

Студенти који су запослени и раде најмање шест (6) месеци у предузећима која обављају делатност из области које су компатибилне са студијским програмима, могу обављати праксу на свом радном месту.

За добијање упута за обављање праксе у предузећу у ком већ раде, потребно је да студенти Координатору стручне праксе донесу уверење о запослењу, дужини радног стажа и пословима на којима раде.

Члан 16.

Пре почетка праксе, координатор стручне праксе и наставници усмено успостављају контакт са предузећима и добијају сагласност о прихватању одређеног броја студената на праксу. Овај поступак се озваничава слањем захтева ВТШ Ниш предузећу које припрема Координатор стручне праксе а потписује директор ВТШ Ниш. Са добијањем сагласности предузећа да ће прихватити на праксу одређен број студената са назначеним именима и студијским програмима, као и одређеним стручним лицима из предузећа који ће бити Коментори студентима, са предузећем се закључује Уговор о пословно техничкој сарадњи, којим су прецизирани услови реализације стручне праксе у том предузећу.

Члан 17.

Распоређивање студената, избор предузећа и коментора са листе од стране достављене предузећа, обавља Координатор стручне праксе, уз сагласност одговарајућег Већа студијског програма.

Члан 18.

При првом одласку у предузеће, студент са собом носи први примерак упута и предаје службама предузећа, а Координатор стручне праксе задржава други примерак.

Стручна пракса 1

Члан 19.

Стручна пракса 1 изводи се у другом семестру мастер струковних студија, у трајању од 90 часова и остварује се у предузећима, по општим и индивидуалним програмским садржајима, договореним између Коментора из предузећа, Координатора стручне праксе и студента.

Члан 20.

Студент на Стручној пракси 1 обавља опште и посебне задатке. Општи задаци подразумевају да студент упозна: историјат предузећа, организациону структуру, производни програм као и предузете мере заштите. Посебне стручне задатке које треба студент да обави током праксе дефинишу Коментор из предузећа и Координатор стручне праксе. То су тематске целине које је студент слушао и полагао у стручним предметима а сада та знања примењује у практичним условима у изабраном предмету.

Члан 21.

Координатор стручне праксе и Коментор студенту прецизно дефинишу радне задатке и обавезе у циљу упознавања студената са организацијом предузећа или установе, радним процесима, технологијом, поступцима контроле квалитета производа и услуга и др. Коментор у предузећу и координатор стручне праксе редовно сарађују са студентом, упућују га и прате његов рад на пракси

Члан 22.

По обављеној Стручној пракси 1 студент Координатору стручне праксе подноси Дневник стручне праксе 1. који по садржају и форми одговара упутствима Координатора стручне праксе и Коментора, дефинисаним на почетку праксе.

Члан 23.

У избору Стручне праксе 1, Школа, односно Координатор стручне праксе треба да обезбеди да радни задаци током периода праксе пружају адекватне могућности за студента да покаже односно стекне способности у неколико категорија: примена стручног знања; практичне способности; рачунарске вештине; аналитичке вештине, вештина решавања конкретних проблема; иновативност и оригиналност; развојне вештине; управљање временом; писмено и усмено изражавање.

Стручна пракса 2

Члан 24.

Стручна пракса 2 изводи се у трећем семестру мастер струковних студија, у трајању од 90 часова. Остварује се у предузећу по индивидуалним програмским садржајима, договореним између Ментора, Наставника на предмету Примењени истраживачки рад Коментора из предузећа и студента, а који су у функцији израде примењено истраживачког и завршног мастер рада.

Члан 25.

По обављеној Стручној пракси 2 студент Координатору стручне праксе предаје Дневник стручне праксе 2 који по садржају и форми одговара упутствима ментора и коментора и

наставника на предмету Примењени истраживачки рад дефинисаним на почетку праксе.

Члан 26.

У избору Стручне праксе 2, Школа треба да обезбеди да радни задаци током периода праксе пружају адекватне могућности за студента да покаже способности у неколико категорија: примена стручног знања; практичне способности; рачунарске вештине; аналитичке вештине, вештина решавања конкретних проблема; иновативност и оригиналност; развојне вештине; управљање временом; писмено и усмено изражавање.

Члан 27.

Стручна пракса 2 се пријављује за јулски или септембарски испитни рок. Студент који из оправданих разлога похађа Стручну праксу 2 у зимском семестру пријављује у јануарском року текуће школске године.

Примењени истраживачки рад

Члан 28.

Примењени истраживачки рад има за циљ развијање способности за самостално планирање пројекта којим ће се решити конкретан практичан проблем из изабране области, а укључује интегрисање, надоградњу и практичну примену знања стечених током студија. Такође циљеви су развијање способности уочавања и дефинисања проблема, комуникације са ментором и коментором, као и упознавање са практичним методологијама које се могу користити у изабраној области.

Члан 29.

Настава на предмету се одвија кроз самосталне примењене истраживачке активности. Кроз самостални и менторски рад, Ментор, Коментор из предузећа и наставник на предмету Примењени истраживачки рад и студент дефинишу оквирну тему завршног мастер рада и затим је детаљно разрађују све до писменог предлога и усмене одбране завршног мастер рада.

Члан 30.

По добијању теме и задатка, а уз редовно консултовање и извештавање наставника на предмету Примењени истраживачки рад, студент проучава одговарајућу стручну литературу, претходне дипломске и завршне мастер радове из сличне области и врши прелиминарне анализе у циљу бољег дефинисања задатог проблема.

Члан 31.

До краја семестра, студент подноси Примењени истраживачки рад, који треба да садржи следеће: Увод, Приказ проблема, Кратак преглед литературе, Детаљна разрада циља и задатака, Предлог методологије, Прелиминарни резултати, План рада и потребних ресурса, Закључак.

Члан 32.

Позитивно оцењен студент испуњава предиспитне обавезе и може да пријави испит Примењени истраживачки рад.

Струковни мастер рад

Члан 33.

За време обављања Стручне мастер праксе 2 у предузећу студент прикупља податке за Струковни мастер рад.
Поступак израде Струковног мастер рада дефинисан је Правилником о пријави, припреми и одбрани завршног мастер рада на мастер струковним студијама број 02-347 од 20.3.2017. године.

Завршне одредбе

Члан 34.

Овај Правилник број ступа на снагу од дана објављивања на интернет страници ВТШ Ниш.

Председница Наставно-стручног већа
др Александра Боричић